

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind II 1842-49

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 95. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-heibfr02-shoot-idm140151022265680.pdf> (tilgået 19. oktober 2021)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

↪ Jeg havde engang under en samtale med Hertz om den berømte franske skuespillerinde Mlle. Mars' udførelse af hovedrollen i det lille franske skuespil »Valerie«, hvori hun var berømt for at spille den blinde pige med åbne øjne,* uden at illusionen derved gik tabt, ytret til ham: »Ihvad De end gør, skriv aldrig en blind pigerolle for mig; thi at spille hende med lukkede øjne finder jeg fattigt og kedsommeligt, og at spille hende med åbne øjne ville være mig umuligt; thi jeg ville ikke kunne tale med liv og lidenskab, uden at dette ville afspejle sig i øjets glans og bevægelse, og hvorledes da opnå illusionen af blindhed?« For et års tid siden var Hertz en dag kommet til mig og havde sagt: »Ja, Gud hjælpe mig, nu har jeg skrevet for Dem, hvad De har forbudt mig.« Jeg havde glemt vor samtale og måtte spørge, hvad han sigtede til. Han fortalte mig nu, at han havde skrevet »Kong René's datter«, hvori der netop stilledes mig en sådan opgave, som jeg havde erklæret det for en umulighed for mig at løse. Jeg blev ganske forfærdet over denne meddelelse og påstod fremdeles, at det aldrig ville lykkes mig i den grad at blive herre over øjets udtryk, eller rettere over dets stilleståen. Der var på dette tidspunkt en så slet tone i bladlitteraturen, en sådan forfølgelse mod alle originale *

96 digterfrembringelser, at næsten ingen turde give sit navn tilkende, især når det var et berømt navn, af frygt for at det skulle virke skadeligt på dommen ved første forestilling. Så godt som alle, hvis navn havde nogen vægt, tyede til anonymiteten. Hertz, Andersen, Hauch, alle måtte de gå med maske af frygt for, at de kendte træk skulle tirre de selvbestaltede dommere, og stykket forud være hjemfaldet til fordømmelse. Selv lige overfor skuespillerne var det nyttigst at holde kilden til værket skjult, da disse ellers ofte hjalp til at udsprede en ugunstig dom, forinden stykket kom til udførelse, ofte ved bagvaskelse bidrog til, at dommen var færdig, inden værket var set. Var man derimod uvis om, hvem stykket var af, vakte det så vel hos skuespillerne som hos publikum langt større interesse og var langt sikrere på en retfærdig dom hos begge. Det karakteristiske var, at ubetydelige, til dels ubekendte forfattere langt dristigere turde risikere at lade anonymiteten falde end de, hvis navne alt havde vægt i den dramatiske litteratur. I Frankrig tyer ikke sjældent en ung, ubekendt forfatter til en berømt forfatter med anmodning om at låne dennes navn til sit barn for at sikre det en god modtagelse; her måtte Hertz og Heiberg være gået til en ubekendt hr. Petersen eller Christensen med anmodning om deres navnes beskyttelse, ifald de ville have sikret sig imod en forud indtaget dom. Med en utrolig mildhed bedømmer man ofte det middelmådige, medens man ruster sig som til en kamp, hvor man tror at stå lige overfor det udmærkede. »Natten dræber kun de vingede sommerfugle,« siger Baggesen, og kritikken i vore blade er og har altid været natsiden i vort åndelige liv.